

Предмет		СУДСКА МЕДИЦИНА
Студијски програм:	Интегрисане академске студије стоматологије	
Врста и ниво студија:	Академске – дипломске студије	
Наставник:	Станковић Д. Зоран	
Статус предмета:	Обавезан	
Број ЕСПБ:	4	
Шифра	046	
Услов:	Уписан XIII (тринаести) триместар	
<p>Циљ предмета: Оспособљавање студента за обављање послова у вези са: класификацијом и квалификацијом телесних повреда, узроком и пореклом смрти, идентификацијом живих и мртвих лица, судско медицинским-стоматолошким вештачењем, експертизном дијагностиком и обавезама стоматолога да вештачи у кривичном и парничком поступку.</p>		
<p>Исход предмета: Студент је теоретски припремљен и оспособљен да врши класификацију и квалификацију телесних повреда, одређује узрок и порекло смрти, учествује у идентификацији живих и мртвих лица и обавља вештачење у кривичном и парничком поступку.</p>		
Садржај		
<p><u>Теоријска настава 15 часова</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Судска медицина-стоматологија као посебна медицинска дисциплина. Историјски развој, садржај, значај, задаци, улога у ванредним приликама и ратним условима. Упознавање са одредбама законских прописа: Кривични закон СРЈ. Кривични закон републике. Закон о кривичном поступку и Закон о парничном поступку. Одредбе међународног хуманитарног права. Одредбе Женевске конвенције са гледишта судско медицинске делатности у рату. • Судско медицинско вештачење и судско медицински вештак. Предмети судско медицинског вештачења. Обавеза лекара за обављање вештачења. Стручна и процесна способност лекара за вештака. Дужности, обавезе и права лекара вештака. Етика лекара вештака и одговорности за неизвршавање својих дужности. Разлика између вештака и сведока у правном процесу. Извештај (саопштење) судско медицинског вештачења. Вредности судско медицинског вештачења. Степени судско медицинског вештачења и значај стоматолошке документације у експертизи. • Одговорност здравствених радника. Етичка начела позива здравственог радника, посебно лекара. Дисциплинска и друга одговорност лекара. Кривична одговорност лекара (неовлашћено откривање тајне - лекарска тајна, несавесно лечење болесника, неуказивање лекарске помоћи, издавање и употребе неистинитог лекарског уверења и друге медицинске документације, давање лажног исказа лекара вештака). • Природно оштећење здравља. Обољење као предмет судско медицинског вештачења. Природна смрт као предмет судско медицинског вештачења (незнана, сумњива, напрасна природна смрт). О узроцима смрти уопште. Услови и повод смрти. <p style="text-align: right;"><i>5 часова</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Експертизна дијагностика. Насилно оштећење здравља. Механичке повреде уопште. Настајање, динамички однос оруђа и тела, механичка оруђа, повредни делови механичког оруђа и предмета. Сврставање механичких повреда. Општа реакција организма на механичку трауму (шок, емболија, "Краш"- синдром). Механичке повреде појединих делова тела. Ране и касне екстракранијалне и интракранијалне последице краниоцеребралних повреда. • Асфиктичне повреде уопште. Насилна механичка удушења запушењем: Запушење дисајних отвора (носа и уста). Запушење ждрела и грла. Запушење душника и главних душница. Утопљење. Насилна механичка удушења стезањем: Вешање. Задављење. Загушење. Притисак на грудни кош. • Хемијске повреде. Услови тровања уопште. Дијагностика тровања, интравитална и постмортална. Тровања појединим отровима (јетки отрови, киселине и базе, живина и арсенова једињења, угљен моноксид, цијанова једињења, барбитурати, инстектициди, хербициди, органски растварачи). Оштећење здравља биолошким лековима и серумима. Алкохолисаност, алкохолизам, тровање алкохолом, наркоманија. Оштећење здравља бионекомпатибилним • материјалима. • Физичке повреде: Термичке повреде. Повреде високом температуром; системски ефект високе температуре, локално дејство високе влажне и суве топлоте. Повреде ниском температуром; опште и локално дејство ниске температуре. Повреде електрицитетом; повреде техничким електрицитетом. Повреде атмосферским електрицитетом. Повреде јонизирајућим зрачењем. Повреде нуклеарном експлозијом. Повреде ниским и високим атмосферским притиском - баротрауме. Нутритивне, 		

бактеријске и психичке повреде. Јатрогена оштећења здравља.

6 часова

- Вештачење повреда: Вештачење повреда у кривичном поступку. Тешка и лака телесна повреда. Одредбе закона о кривичном поступку у вези са вештачењем телесних повреда. Утврђивање налаза код вештачења повреде. Критеријуми за квалификацију повреда. Утврђивање начина повређивања и порекла повреде. Појединачно и збирно дејство повреда. Дејство повреда уопште и у конкретном случају. Вештачење повреда на основу медицинске документације и других података у судским списима. Извештај о вештачењу телесних повреда. Вештачење повреда у грађанско правним споровима: правни појам штете.
- Умирање и смрт: Агонија. Клиничка, привидна и биолошка смрт. Виталне реакције. Заживотне, агоналне и постморталне повреде. Трауматско обољење и морбозна повреда. Лешне особине. Лешне промене. Утврђивање смрти, суправитални знаци, одређивање времена настанка смрти.
- Идентификација: Идентификација живих особа. Значај и начела идентификације живих особа. Идентификација непознатих лешева. Организација сакупљања, транспорта и идентификације лешева приликом масовних катастрофа и у рату. Конзервација и дезинфекција великог броја погинулих у масовним катастрофама и у рату. Доктор стоматологије: члан екипе за идентификацију. Параметри идентификације интравиталне и постморталне. Значај одонтостоматолошких података у идентификацији. Идентификација биолошких трагова хуманог порекла (крв и крвне мрље, пљувачка, делови тврдых и меких ткива и друго).
- Задес, самоубиство, убиство: Задес - дефиниција, састојци и врсте задеса. Акцидентогени фактори на страни задесилаца, задешеника и задешења. Утврђивање и разликовање задеса. Самоубиство - дефиниција и суштина самоубиства (суицидогена диспозиција и мотив). Врсте самоубиства. Особености самоубица и самоубистава. Дијагностика и диференцијација самоубистава. Убиство - дефиниција и суштина убиства. Убица - психофизиолошке особине, соматофизиолошка својства, соматопатолошка својства.

4 часа

Вежбе, студијско истраживачки рад 15 часова

- Вештачење повреда. Уводне напомене. Судско медицинско вештачење повреда уопште. Медицинско стоматолошка документација уопште. Извештај судско медицинског вештачења. Вежбање: Утврђивање налаза код вештачења повреда у кривичном поступку и грађанским парницама на основу прегледа оштећеног лица, медицинско-стоматолошке документације и других података из судских списа. Сачињавање извештаја о вештачењу повреда у кривичном поступку и грађанско правним споровима. Сачињавање закључака и мишљења код вештачења повреда на основу утврђених налаза. Вештачење повреда максилофацијалне регије. Разматрање извештаја о вештачењу повреда.
- 5 часова
- Танатологија. Судско медицинска обдукција леша. Уводне напомене. Циљ и задаци судско медицинске обдукције леша. Организација судско медицинске обдукције леша. Опште и социјалне судско медицинске обдукције. Обдукциони записник. Демонстрација обдукција - општих и специјалних судско медицинских обдукција или приказ кроз видео филм. Лешни материјал за: хемијско токсиколошке анализе, микроскопски преглед и друге лабораторијске анализе - тумачење резултата. Сачињавање закључака и давање мишљења. Разматрање обдукционих записника.
- 5 часова
- Идентификација живих особа и непознатих лешева. Доктор стоматологије, члан екипе за идентификацију. Сачињавање и разматрање записника о идентификацији. Упознавање са параметрима идентификације за позитивну идентификацију и значај стоматолошко однтолошких података. Стоматолошка документација у идентификацији. Маркери
  - стоматолошких надокнада у идентификацији.
  - Вештачење спорног патернитета. Хематолошко вештачење. Антрополошко вештачење са посебном освртом на обележја у пределу главе и максилофацијалне регије. Кефалометрија, антропометрија, индекси. Разматрање извршених вештачења.
  - Утврђивање и вештачење алкохолисаности - стимуланс за све облике насилне оштете здравља (акциденталне, суицидалне, хомицидалне). Дијагностика алкохолисаности. Алкотест. Преглед и утврђивање клиничког налаза о стању алкохолисаности код повређене особе. Припрема материјала за хемијско токсиколошку анализу. Хемијско токсиколошка анализа - тумачење резултата. Сачињавање записника о утврђивању и вештачењу алкохолисаности. Разматрање завршених записника.

5 часова

Обавезна литература:

- Миловановић М.: Судска медицина, Београд, 1992; 2. Пејаковић С.: Судско-медицинска експертиза, Научна књига, Београд, 1996.

Број часова активне наставе (недељно)

Предавања: 15	Вежбе: 10	Други облици наставе: 0	Студијски истраживачки рад: 5	Остали часови: 0
-------------------------	---------------------	-----------------------------------	---	----------------------------

Методе извођења наставе

- Рад на студијским моделима, жичане интермаксиларне имобилизације по Гилицу, Ајви-у, Стоут-у и Риздону. Адаптација и фиксација шина на студијским моделима. Шавови: појединачни, повратни и продужени. Хируршка анамнеза код болесника са повредама МФ регије. Поступци у дијагностици и лечењу тумора МФ регије.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе 30		Завршни испит 70	
Активност у току предавања	5	Писмени испит	40
Практична настава	10	Усмени испит	30
Колоквијум(и)	10	Тест	/
Семинар(и)	5	Практични рад	/